

Medtem ko so sabljo brusili, je jezik že glavo odsekal.

Armenski pregovor

nt

naš tednik

Številka 33
Letnik 48
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
petek,
16. avgusta 1996

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

ZADNJA VEST

Danes, v petek, minister Einem v Tinjah. Avstrijski notranji minister diskutira o možnostih in mejah nenasilnosti. Pri podijski razpravi bo sodelovala mdr. tudi Freda Meissner-Blau. Začetek razprave ob 16. uri. Prireditelj: Zveza katoliških akademikov Avstrije.

Občina Suha: otroški vrtec dobi dvojezično skupino

Strani 2/3

Najvažnejša stvar, ki se je mora majhen človek naučiti, je ljubezen. Ljubezen do narave, ljubezen do sočloveka, ljubezen do vsega, kar je slabšega in nenazadnje ljubezen do jezikov in kultur. V občini Suha bodo otroci v prihodnje imeli možnost, da se bodo lahko v dveh jezikih spoznavali, igrali in izobraževali. Sklep suškega občinskega sveta v tej zadevi je pohvale vreden.

Naslednji Naš tednik v torek, 27. avgusta

DVOJNA ŠTEVILKA

Naslednjo – dvojno – številko Našega tednika bomo posvetili Pliberškemu sejmu. Prejeli jo bodo vsa gospodinjstva v občinah Pliberk, Šmihel, Suha, Globasnica, Dobrla vas, Železna Kapla, Sele in v Mežiški dolini (Mežica, Črna, poleg tega v občinah Ravne in Preva-

NAKLADA 18.000

lje). Zato bo izšel prihodnji Naš tednik **v torek, 27. avgusta** (namesto v petek, 23. avgusta) – in to v dvojnem obsegu. Po jormaški številki bomo izšli spet ob rednem terminu – v petek, 6. septembra.

Uredništvo

KULTURA

Galerija Šikoronja vabi na poletno razstavo – Srečanje v avgustu. Pogovarjali smo se z lastnico galerije Marijo Šikoronjo.

Strani 10/11

Od organizacij zahtevam pomoč pri uradovanju v slovenščini

Z Micko Miškulnik se je pogovarjal mag. Janko Kulmesch

Micka Miškulnik ni samo pionirka na področju upokojskega gibanja koroških Slovencev ter glavna urednica „Našega upokojenca“ – je tudi dosledna, če gre za uveljavljanje slovenščine na uradih. Med drugim se je osem let borila za to, da ji je zavod za socialno zavarovanje poslal predpis o plačevanju prispevkov za nezgodno zavarovanje v slovenščini. Od slovenskih organizacij v Celovcu pričakuje v zadevi slovenščina na uradih več pomoči in doslednosti.

Osem let si se borila za to, da ti je zavod za socialno zavarovanje kmetov poslal predpis o plačevanju prispevkov za nezgodno zavarovanje v slovenščini. V slovenščini ti je poslal tudi vplačilnico. Kakšna je bila tvoja prva reakcija na ta tvoj uspeh?

Micka Miškulnik: Moja reakcija je bila mešana – je delni uspeh, vendar ne takšen, kakršnega sem pričakovala. Nisem dobila še odločbe v slovenščini – dobila sem predpis in položnico v slovenščini. Ker sem na žalost edina, ki sem zahtevala pri tej ustanovi slovenščino, so zame predpis posebej izstavili. Moja zahteva, da bi na osnovi odločb omogočili vsem koroškim Slovincem uradovanje v slovenščini, leži že več kot leto dni pri Uradu zveznega kanclerja in socialnem ministrstvu in se mi v pismih vedno spet sporoča, da Dunaj zadeve še ni rešil.

Zahtevaš slovenske odločbe samo od zavoda za socialno zavarovanje kmetov?

Od občine, finančnega urada, okrajnega glavarstva in žandarmerije dobim predpise brez od-

ločbe v slovenščini. Zatakne se samo pri uradih, ki so v pristojnosti Koroške.

Znano je, da se le malo koroških Slovencev v praksi tako dosledno zavzema za uveljavljanje slovenskega uradnega jezika kakor ti. Kje vidiš glavni razlog za to nedoslednost?

Glavni razlog za nedoslednost uveljavljanja slovenskega uradnega jezika vidim v tem, da med ljudmi vlada strah, da bi bili zaradi te zahteve na drugih področjih zapostavljeni. Vzrok je tudi manjkajoča samozavest in predvsem neznanje slovenskih izrazov na področju upravne terminologije.

Mnogi koroški Slovenci pravijo, da se „ne spoznajo“ na uradovanje v slovenski materinščini in da se zato raje poslužujejo nemškega uradnega jezika. Se strinjaš s to utemeljitvijo?

Čisto ta utemeljitev ne drži. Drži pa v toliko, da ljudem manjka hrbenica – ni organizacije, ki bi jim v teh zadevah nudila potrebno pomoč. Zato si izvolijo pot z najmanjšimi ovirami.

Kaj pričakuješ v tej zadevi predvsem od slovenskih organizacij v Celovcu?

Od organizacij zahtevam, da se bolj zanimajo za uporabo slovenščine na uradih in ljudem nudijo potrebno pomoč. Od predstavnikov organizacij pa nujno zahtevam, da na uradih tudi zgledno uporabijo slovenščino. To je najmanj, kar se lahko od funkcionarjev organizacij more zahtevati.

Katere „celovške organizacije“ bi se po tvojem mnenju morale še posebej brigati za to, da bi se lahko pripadniki slovenske narodne skupnosti v čim večjem številu posluževali slovenskega uradnega jezika?

„Zatakne se samo pri uradih, ki so v pristojnosti Koroške.“

MICKA MIŠKULNIK

Obe osrednji politični in kulturni organizaciji ter PUAK – Politična upravna akademija. Na žalost moram ugotoviti, da za ta problem ne kažejo potrebnega zanimanja; kot zgleda, so jim bolj važni stolčki in denar kakor boj za slovenščino.

Zelo razočarana sem od PUAK. Ponuja izobraževalne tečaje za italijanščino in angleščino, njena naloga pa bi bila, da pomaga občinskim odbornikom v njihovem boju za dosedo slovenščine pri uradih. Končno je denar za PUAK namenjen predvsem izobraževanju koroških Slovencev.

Znana si kot ženska, ki zelo kritično spremlja narodnostno politiko na Koroškem. Smo koroški Slovenci obsojeni na narodnostno smrt?

Na to vprašanje bi odgovorila z „jajn“. Če se ljudje ne bodo zbudili, če ne bo več idealizma ter samozavesti – pri tem bi predvsem apelirala na mladino – potem bo obstoj naše narodne skupnosti obsojen na počasno ali pa zelo hitro izumiranje. Tek za denarjem ni vse. Važna je ohranitev naše samobitnosti, ker samo tako bomo preživel.

Tvoje tri največje želje za koroške Slovence v tretjem tisočletju?

Moje tri želje za tretje tisočletje bi bile: Enotnost koroških Slovencev ne glede na ideologijo, uveljavitev dosledne dvojezičnosti na ozemlju, kjer prebiva naš narod, in vera naše mladine v naš narodni obstoj.

Hvala za pogovor.

ZAHTEVA ŠENTJAKOBSKE SGS:

Regionalna zveza Carnica Rož naj upošteva dvojezičnost

Šentjakobski občinski svet je na seji 8. 8. 1996 razpravljal tudi o finančnem načrtu in jamstvu občine za kanal za odplake v okviru zveze za centralne odplake – Vrbsko jezero zapad.

V to zvezo so vključene občine Vernberk, Vrba, Rožek in Št. Jakob. Z glasovi SPÖ in ÖVP je šentjakobska občina prevzela jamstvo v znesku šil. 49,680.000. Proti temu sklepu sta glasovali Socialno gospodarska skupnost (SGS) ter svobodnjaška stranka. Nadalje se je proti glasovom SGS in F potrdila odredba (Verordnung) o obsegu kanalizacije – gradbeni odsek 07, ki obsega vasi Kot, Gorinčiče in Reka. Prav tako sta Socialno gospodarska skupnost in F glasovali proti odredbi za priključek h kanalu v znesku šil. 35.000,— na enoto, (100 m² stanovanjske površine). Ta odredba bo začela takoj veljati in bodo prebivalci gradbenega odseka 07, torej Kota, Gorinčič in Reke, v naslednjem času sprejeli odločbe (Bescheid) za plačilo njim pripadajočega zneska. Poleg tega so z večino glasov sklenili tudi odredbo o zvišanju pristojbine za vodo,

ki prihaja iz vodovodne naprave Baško jezero (Wasserversorgungsanlage Faaker See-Gebiet). Odslej bo znašala pristojbina za kubični meter vode 11,20 (bruto). Proti temu zvišanju se je izrekla samo SGS.

Soglasno je bil potrjen 2. redni in izredni proračun za leto 1996. Redni proračun znaša 50,682.000,— šilingov, izredni šil. 10,183.000,—

Soglasno se je sklenila tudi uporaba namensko vezane dotacije dežele (Bedarfszuweisung) za 1996 v znesku 3,8 mio. Uporabila se bo za popravilo cest, za ljudsko šolo v Področji, napravo novega drsališča in delno za nakup traktorja.

Nadalje so soglasno sklenili sanacijo občinskega vodovoda za Tale in okoliš in oddajo gradbenih del tvrdki Svetelsky v znesku šil. 174.800 ter inštalacijskih del tvrdki Kropiunig v znesku šil. 168.500,—.

Dvojezičnost regionalne zveze „Carnica Region Rosental“ je ena izmed njenih tipičnih značilnosti in se jo naj zaradi tega tudi dosledno upošteva.

SOCIALNA GOSPODARSKA SKUPNOST (SGS) ŠT. JAKOB

Važna točka dnevnega reda je bila spojitev društva „Carnica Region Rosental“ in „Natur- und Ferienregion Rosental“ v „Regionalverband Carnica Rosental“, razen tega sprejem statutov in

poslovnika regionalne zveze. Proti tej točki se je izrekla SGS ter vložila svoj predlog. SGS zahteva, da občina Št. Jakob kot članica regionalne zveze „Carnica Re-

gion Rosental“ skuša doseči, da se v regionalni zvezi vsestransko upošteva dvojezičnost. Pri tem opozarja SGS, da je v regionalni zvezi vključenih nekaj občin, ki so po zakonu o narodnih skupnostih izrecno priznane kot dvojezične občine (Sele, Št. Jakob, Bistrica, Bilčovs, Borovlje in Šmarjeta). Predlog SGS je bil z 21 glasovi odklonjen in se je dal v nadaljnjo obravnavo občinskemu predstojništvu.

Občina Št. Jakob se je tudi obvezala, da bo 45 % turistične takse letno odvajala tej regionalni zvezi in da bo le-ta poskrbela za reklamo glede tujkega prometa.

Razveseljiva novica je bila nakup 10.000 m² zemljišča za športno igrišče, namenjeno za šolsko mladino oz. glavno šolo. To naj bi služilo tudi ostali mladini, ki se zanima za šport.

-MI-

CELOVŠKI SEJEM:

Barometer koroškega gospodarstva in sodelovanja s sosedi?

Novi minister za gospodarstvo dr. Johann Farnleitner je v soboto, 10. avgusta 1996, slavnostno odprl letošnji celovški sejem. Odprtje sejma je bilo v novo zgrajeni sprejemni hali, ki jo je umetniško oblikoval tudi koroški umetnik Franz Karl Brandstätter.

Vabilo na sejem je bilo zgledno večjezično oblikovano. Kljub temu je bilo le malo častnih gostov iz tujine. Na listi gostov so bile vpisane tudi znane osebe kot ljubljanski župan dr. Rupel, generalni konzul Jože Jeraj itd., toda na odprtju sejma ju in drugih gospodarskih zastopnikov iz Slovenije ni bilo.

Predsednik gospodarske zbornice Avstrije dr. Leopold Maderthaner je v svojem nagovoru poudaril pomembnost trgov na vzhodu. Ravno Slovenija je država z mnogimi možnostmi in statistično gledano na prebivalca kupi največ avstrijskega blaga od vseh držav na svetu, kamor Avstrija izvažata. Deželni glavar dr. Zernatto je ponovno apeliral na zvezne politike, da bi končno zaprli preostajajočo luknjo avtoceste med Velikovcem

in Celovcem.

Slavnostni govornik minister dr. Farnleitner je menil, da Celovčani radi pošiljajo svoje tožbe proč na Dunaj („Ihr schickt die Klagen na Wien furt“) in da so premelo optimistični ter sploh premalo naredijo za razvoj gospodarstva. Kritiziral je manjkajočo podjetniško žilico prebivalstva, češ da imata avstrijsko gospodarstvo in prebivalstvo 3.600,0 mia. šilingov naloženega denarja in na primer ni bilo mogoče, da bi se našla v Avstriji skupina, ki bi kupila podjetje BIL-LA za nekaj več kot 10,0 mia. avstrijskih šilingov. Na eni strani tarnamo, da vse več avstrijskih podjetij pride v tuje roke, kar lahko postane katastrofalno za Avstrijo, na drugi strani pa ne moremo mobilizirati prej omenjenega velikega kapitala za take

namene. Omenil je še tudi, da mu je njegov stari oče pripovedoval, da je bilo včasih možno od Nemčije pa do Madžarske delati in prehajati meje brez delovnega dovoljenja in viz. Stari oče je menil, da ga bo on šele lahko kritiziral, ko bodo politiki zadeve tako daleč uredili, da bo kaj takega tudi danes možno. Zaenkrat je potrebnih še vedno nešteto dovoljenj.

Celovški župan dr. Leopold Guggenberger se je na odprtju sejma poslovil kot govornik mesta Celovec, ker v naslednjem letu sejma ne bo več skupno odpiral (zaradi občinskih volitev spomladi 1997) in da bo tam sedel neopazno v zadnji vrsti.

V zadnjem letu so na celovškem sejmu zgradili dve novi hali in tudi za dodatno halo za drsalce na ledu in za celovški

hokejski klub bo poskrbljeno. Tako je uprava celovškega sejma investirala v zadnjih letih v posodobitev sejma preko 200 mio. šilingov. Celovški sejem je postal ogromen konzumni sejem, kjer je mogoče na kraju samem ne samo ogledovati razne konzumne potrebščine, ampak jih tudi kupiti.

Trgovski odnosi med Avstrijo in Slovenijo so se v zadnjem letu in tudi v letošnjem polletju odlično razvijali. Zato čudi na sejmu odsotnost osebnosti in firm iz Slovenije, ko bi vendar moralo slovensko gospodarstvo napeti vse sile, da bi izenačilo primanjkljaj v blagovni menjavi obeh držav. Vsaj firme kot so to Radenska, Gorenje, Elan, Slovenijavino, Mura itn., bi morale na sejmu razstavljati in prodajati. Ob istem terminu je odprl vrata poletni sejem v Kranju, kjer je avstrijsko gospodarstvo močno zastopano in je tudi koroška trgovska zbornica tam prisotna s skupinsko razstavo. Na celovškem sejmšču pa je paviljon nekdanje Jugoslavije postal velika jedilnica za lačne. Zakaj ga ni prevzela gospodarska zbornica Slovenije za svoje člane?

Priporočamo obisk celovškega sejma. Odprt je še do 18. 8. 1996.

Ludmila Siencnik iz Dobrle vasi je obhajala 78. rojstni dan. Prizrčnim čestitkam in najboljšim željam EL Dobrle vasi in Slovenskega prosvetnega društva „Srce“ se pridružuje uredništvo Našega tednika.

V Vogrčah je obhajala 51. rojstni dan **Rozka Polesnik**. Čestitamo in vse najboljše tudi v prihodnje!

V Rutah pri Podgorjah je obhajal rojstni dan **Jozi Ottowitz**, nekdanji občinski odbornik SGS Št. Jakob v Rožu. Slavljenku iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem zdravja in mnogo sreče pri ribolovu. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo EL in sodelavci iz Mohorjeve.

Naslednje voščilo je namenjeno **Mariji Pečnik** z Reke pri Št. Jakobu, ki je preteklo soboto slavila jubilejno obletnico življenja. Ob tem lepem osebnem prazniku iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti zdravja in zadovoljstva!

V Podjuni pri Globasnici je obhajal rojstni **Hubert Kordeš**. Priljubljenemu občinskemu odborniku iskreno čestitamo in želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro, predvsem uspeha v občinski politiki in sreče pri lovu. Čestitkam se pridružujeta EL in SJK.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike **Jožetu Partlu** in **Rozaliji Mert** z Bistrice pri Pliberku. Posebne čestitke pa veljajo **Mariji Zele** iz Doba, ki te dni slavil 80. rojstni dan. Vsi ostali člani društva slavljenec prizrčno čestitajo in želijo vse najboljše, predvsem zdravja in zadovoljstva. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo Našega tednika, ki kliče slavljenec na mnoga leta!

30-letnico skupnega življenja sta obhajala **Fani** in **Marko Marko** s Horc pri Št. Vidu. Slavljenca za ta lepi skupni jubilej iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga srečna in vesela skupna leta! Čestitkam Našega tednika se pridružujejo otroci, zeti in vnuki.

Abrahama je srečala **Lenčka Enzi** iz Črgovič, za kar prizrčno čestitamo in kličemo na najmanj še enkrat 50 let!

Prizrčne čestitke za rojstni dan veljajo tudi **Veroniki Siencnik** iz Dobrle vasi. Čestitkam Našega tednika se pridru-

ČESTITAMO

žujeta EL Dobrle vas in SPD „Srce“. Vse najboljše!

Fric Kert iz Nonče vasi pri Pliberku je obhajal rojstni dan, za kar mu prizrčno čestitamo in kličemo na mnoga leta! Čestitkam se pridružuje EL.

V Selah bo obhajala rojstni dan **Nadja Janežič**. Čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem mnogo sreče in ljubezni med najdražjimi! Čestitkam Našega tednika se pridružujejo prijateljice in prijatelji od blizu in daleč.

Slovensko društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Roku Bučovniku** in **Rajmeju Hudlu** iz Goselne vasi ter **Mariji Pečnik** iz Grabalje vasi. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenec prizrčno čestitajo in kličejo na mnoga zdrava in srečna leta! Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

Te dni obhaja v Selah na Srednjem Kotu rojstni dan **Hanži Užnik**. Čestitamo in vse najboljše tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružuje EL.

Prav tako osebni praznik obhaja predsednik SPZ **dr. Avguštin Brumnik** iz Železne Kaple. Prizrčno čestitamo!

V Štebnu pri Globasnici je pred nedavnim obhajala visok življenjski jubilej, 85. rojstni dan, **Marija Kogelnik**, po domače Rečnikova mama. Slavljenki iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga zdrava in milosti polna leta! Čestitke veljajo tudi za včerajšnji god.

Na Suhi pri Železni Kapli je obhajala 30. pomlad **Evi Kummer**. Čestitamo in vse lepo in dobro tudi v prihodnje!

Milka Mochar iz Celovca je pred nedavnim obhajala jubilejno obletnico življenja, za kar iskreno čestitamo in kličemo na mnoga leta!

Naslednje voščilo je namenjeno **Ignacu Voku** iz Kort, ki je obhajal osebni praznik. Čestitamo in vse najboljše!

Magister sociologije **Daniel Sturm** iz Dobrle vasi je na Dunaju zaključil študij teologije. Dvojnemu magistru prizrčno čestitamo! Čestitkam Našega tednika se pridružujejo vsi domači, EL Dobrle vas in člani SPD „Srce“, ki upajo, da bo imel Daniel sedaj tudi časa za društveni zbor.

Rojstni dan je obhajala **Susana Sturm** iz Mokrij. Slavljenki prizrčno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, predvsem trdnega zdravja, zadovoljstva in dobega počutja v krogu najdražjih!

Pred nedavnim je obhajala rojstni dan **Vera Sadjak** iz Nonče vasi. Dirigentki Mlade Podjune in mladinskega zbora Podjuna prizrčno čestitajo pevke in pevci „Podjune“. Čestitkam se pridružuje uredništvo Našega tednika.

ČESTITKI TEDNA

65-letnica Karla Sagerja

V ponedeljek, 19. avgusta, bo praznoval 65. rojstni dan Karl Sager s Polene pri Št. Lipšu.

Karleja poznamo kot veselega in vedno nasmejanega, predvsem pa dobrega in prizadevnega lovca, saj se že nad 36 let žrtvuje v prid naravi. Med tem časom je prehodil mnogo lovskih poti, in to ne le na Koroškem, pač pa tudi zunaj naše

meje. Da pa ni le prizadeven lovec, ampak tudi uspešen, prikazuje slika, na kateri se naš jubilarant krasi s posebnim plenom – s kapitalnim jelenom, kakršnega daleč naokrog ni videti.

Karlu Sagerju želimo še veliko srečnih in zdravih let ter mnogo uspeha pri lovu. Čestitkam znancev, prijateljev in njegove lovške družine se pridružuje uredništvo Našega tednika, ki kliče slavljenku: Na mnoga leta!

Podpredsedniku NSKS mag. Vladimírju Smrtniku in Betini Čebul iz Št. Jurja pri Libučah se je rodil sin, ki mu bosta dala ime Matjaž. Srečnima staršema prizrčno čestitamo, mlademu Matjažu pa želimo vse lepo in dobro na življenjski poti!

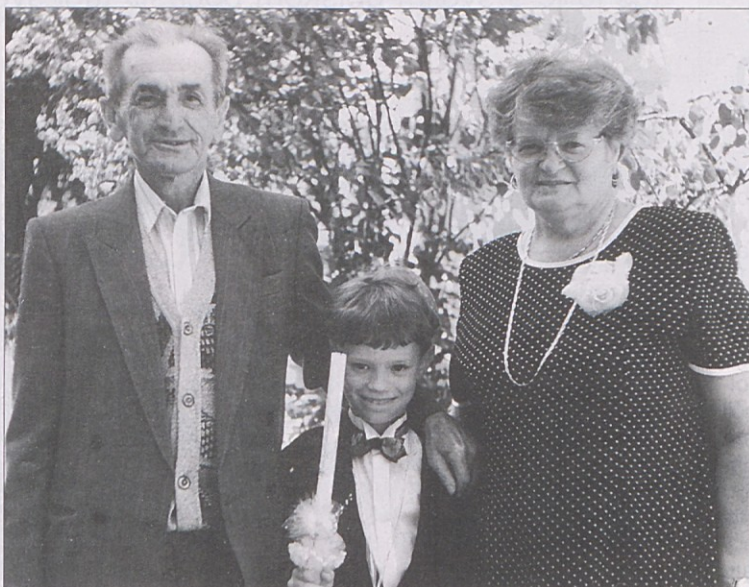
Za ljubeče rajni niso nikdar mrtvi

Turobno slovo od Blažejevega Jozeja – moža, čigar ljubezen do družine, sorodnikov in znancev bodo vsi zelo, zelo pogrešali.

Vsaka smrt je žalostna, kruta. Če pa se moraš za vedno posloviti od človeka, ki je vse svoje življenje delil ljubezen in izžareval prijaznost ter srčno toplino, je Božja dekla še toliko bolj krivična. Krivična zlasti še do rajnega, saj mu neusmiljeno da vedeti, da se ne more več veseliti svoje velike povezanosti z družino, sorodniki, znanci.

Človek take ljubezni je bil Jože Blažej z Letine pri Šmihelu. Za svoje najdražje, pa tudi za sosedo, znance in prijatelje je živel, delal in v zadnjih letih zelo trpel. Težka bolezen ga je mučila skoraj deset let. Kljub temu je bil optimist, da ga ne bo mogla premagati. Veroval je, da bo lahko še naprej stal svojim najdražjim ob strani – trdno so upali njegova žena Dora, sinova Jozej in Štefan, snahi Marica in Juliana, vnuki Iris, Mario, Sarah in Manuel, da jim bo Vsemogočni še ohranil nadvse ljubljenega moža, očeta, dedeja. Z njimi so delili upanje tudi bratje Foltej, Dolfej, Tonej in Nacej z družinami, kajti Blažejeve odlikuje trdna medsebojna povezanost in globoka družinska zavest.

Na žalost je bilo vse upanje zaman. Preteklo nedeljo, 11. avgusta, zgodaj zjutraj, je nehalo biti dobro srce Blažejevega Jozeja. Bog ga je odrešil telesnih bolečin v 64. letu starosti. Prestopil je

Jože Blažej je bil nadvse ljubezniv in skrben zakonski partner ženi Dori in družinski oče, posebej pa so ga še ljubili njegovi vnuki Iris, Mario, Sarah in Manuel (slika).

prag večnosti v krogu svoje družine in sorodnikov, zadnjikrat pa so se mu prišli zahvaliti za njegovo ljubezen in dobroto tudi vaščani.

Jože Blažej ni bil človek, ki bi se moral „uveljavljati“ z glasno besedo ali neobzirnim vsiljevanjem. Kaj takega ni poznal. Zato je toliko bolj cenil pravičnost, ljubeznivost, zvestobo. Iz njegovih ust nisi slišal hude besede. Služil je z dobroto, bodril s prijazno besedo. Razumel

je pomen resnične krščanske ljubezni in jo tudi živel. Poleg tega je vse svoje življenje ostal zvest svoji narodni skupnosti.

Kako priljubljen in spoštovan je bil rajni, je dokazala tudi pogrebna svečanost. Pretekli torek, 13. avgusta, ga je velika množica žalnih gostov (mdr. podpredsednik NSKS dr. Pavle Apovnik, šmihelski župan Janko Pajank, podžupan

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, znancem, prijateljem, duhovnikom dr. Stanku Čegovniku, rektorju Jožetu Kopeinigu, mag. Ivanu Olipu in Florjanu Zergoju, cerkvenim pevcem, zdravnikom ter bolniškim sestram in vsem, ki so pospremili našega očeta

Jožeta Blažeja

na pokopališču v Šmihelu k zadnjemu počitku.

Družina BLAŽEJ

Andrej Wakounig, zbornični svetnik DI Štefan Domej in pliberški mestni svetnik Fric Kumer) pospremila na njegovi zadnji zemeljski poti. V šmihelski farni cerkvi so – ob petju domačega cerkvenega zbora pod vodstvom Alberta Krajerja – darovali sv. mašo dr. Stanko Čegovnik, rektor Jože Kopeinig, mag. Ivan Olip in Florjan Zergo. Pogrebni obred je vodil Jože Kopeinig. V svoji žalni pridigi je mdr. dejal: „Za ljubeče rajni niso nikdar mrtvi, temveč živijo v njihovem hvaležnem spominu.“

V tem smislu izrekamo naše iskreno sožalje vdovi Dori, sinovoma Jozeju in Štefanu ter ostalim družinam Blažej! Naj uživa dobri oče in mož Jože pri Pravičnem sodniku neminljivo veselje za svojo neskončno dobroto.

Janko Kulmesch

Franc Modrej vse prekosil

Tekma je tekma in to zato, da se zmaga. Malovaščan Franc Modrej si to na tekmi koscev in kosic v Čepičah pri Globasnici ni dal povedati dvakrat in je poleg kvadratov trave prekosil tudi vse nasprotnike. Kdor je že kdaj prisostvoval tekmi koscev, ve, da mora za zmago vse „štimiti“. Na koncu pa pogosto, kakor tudi v športu, odločata dnevna forma in srečna roka. Vendar to ni vedno odločilni dejavnik, kakor je bilo dokazano na čepiškem travniku za gostiščem Juenna. Domačinka Apolonija Schmautzer iz Štebna in gostija Rosi Kogoj iz Železne Kaple sta suvereno odnesli zma-

go v svoji skupini – bili sta edini, zato brezkonkurenčni. Trše je šlo pri moških, ki so deloma prav tako dokazali, da kosa doma še zdaj naj ne leži zarjavela v kotu. Spet pa se je izkazalo, da tudi v Čepičah brez košnje ni muzike. Za pravi ritem pri košnji so poskrbeli kot prireditelj MoPZ Edinost Šteben ter duet Dumpelnik & Petjak, ki so stimulirali k veselemu razpoloženju ob dobri kapljici. Kdor je mislil, da je samo košnja vžgala žejo, se je hudo motil, kajti drugače si ni razložiti, kako da so pevci Edinosti po prvi pesmi že naskočili teko in omočili hudo sušo vzdolž grla. Za konec še

Tekma koscev je bila napeta, razpoloženje po tekmi pa sproščeno. Slika: Fera

rezultati – domačini: 1. Franc Modrej, Mala vas, 2. Franc Fera, Večna vas, 3. Gvido Sadjak, Glo-

basnica; gosti: 1. Herbert Kogoj, Železna Kapla, 2. Rafko Planinc, Krško, 3. Vinko Kušej, Blato.

Pri sv. Heleni v Bilčovsu so se Gallusovci poslovili od domačega občinstva in prosili za varno pot, preden so se ponovno podali na turnejo v Ameriko (14. 8. – 4. 9.).

MPZ Gallus že tretjič v ZDA in Kanado

Kar lepo število domačinov in ljubiteljev zborovske glasbe se je zbralo v taborski šenthelenski cerkvi nad Malo goro v Bilčovsu, ko je MPZ J. P. Gallus oblikoval sveto mašo za srečno pot in po maši zapel nekaj najlepših pesmi iz repertoarja za tretjo turnejo v ZDA in Kanado. Dekan Polde Kassl je pevke in pevce priporočil angelu varuhu, da bi jih spremljal na dolgem potovanju in jim dal božji blagoslov za srečno vrnitev. Tokrat jih bo vodila pot najprej v Kalifornijo (v Los Angelesu jih bo pozdravil tudi predstavnik avstrijskega konzulata), nato preko Chikaga, kjer je pokopan škof Rožman, v Kanado. V Torontu bo slovenski škof Ambrožič vodil obrede v čast misijonarju Baragi, zbor pa bo zapel „Indijansko meditacijo“, ki jo je napisal slovenski rojak iz Toronta, Jože Osana. Povsod so jih povabile slovenske izseljenske skupine, ki so prevzele organizacijo koncertov in bodo pevcem nudile tudi prenočišče. Korošci pa bodo, zvesti poslanstvu ustanovitelja dr. Franca Cigana, poneli Slovencem v tujini košček domače kulture in pozdrave nas vseh.

Letos je MPZ Gallus izbral res najlepše pesmi iz pestrega dolgoletnega programa, ki obsega klasiko, romantiko, slovenske zborovske in predvsem koroške narodne pesmi v vrhunskih priredbah. Tu so zastopani vsi znani slovenski skladatelji (Anton Foerster, Radovan Gobec, Luka Kramolc, Stan-ko Premrl, Ignacij Hladnik, Matija Tomc, Lojze Lebič, Jože Trost), predstavniki svetovne glasbe (J. P. Gallus, Anton Bruckner, James E. Moore, S. Ponomarenko, D. S. Bortnjanski, Anton Medved) in koroški mojstri (Anton Nagele, Silvo Mihelič, France Cigan, Jože Ropitz). Nikakor pa ne smejo manjkati najlepše koroške narodne (Tiho skrita, Ta drumlca, Pojdam v Rute, Nmaž žez jizaro itd.).

Vsem pevkam in pevcem želimo veliko uspeha pri pomembnem poslanstvu – povezovati slovensko kulturo na vseh celinah in ohranjati narodne vezi med izseljenci in domovino!

SV. MESTO PRI ŽVABEKU

Vižarji navdušili tudi svetovnoznane režiserja

Pred desetimi leti je bilo na Sv. mestu prvo srečanje vižarjev, medtem pa je postala ta prireditev KPD „Drava“ prava institucija. Letos jo je s svojim obiskom počastil tudi svetovnoznani režiser Hans Kresnik.

Prišli so na Sv. mesto vižarji iz vseh vetrov.

Oče tradicionalnega srečanja vižarjev je Hubert Krop s Suhe. Znan je kot navdušen godec, enako njegova hči Anemarie ter sinova Pepej in Albert. Zamisel, ki jo je Hubert imel pred desetimi leti, se je medtem stoterokrat obrestovala. Iz leta v leto „priroma“ na Sv. mesto več vižarjev – od Labotske doline preko Grebinja in suške okolice pa do

Mežice. Preteklo nedeljo je nastopilo nad 30 muzikantov. Vreme bi sicer lahko bilo bolj naklonjeno, navsezadnje pa je imel sv. Peter le usmiljenje s prirediteljem. Nekaj časa je nagajal dež, vendar ni mogel pregnati niti obiskovalcev niti njihove dobre volje ob poslušanju veselih vižarjev.

Poleg domačega župana Siegfrieda Skubla in pliberške podžupanje Helge Kristan sta se povabilu KPD „Drava“ odzvala tudi svetovnoznani režiser Hans Kresnik in šef plesnega teatra „Ikarus“ Zdravko Haderlap.

Kresniku je bila prireditev tako všeč, da je obljubil svojo udeležbo prav tako na naslednjem srečanju ljudskih glasbenikov. Zdravko Haderlap pa je spontano vzel v roke najbližjo harmoniko in mdr. zaigral mazurko. Šef „Ikarus“ namreč ni samo odlični umetnik na področju plesnega teatra; več let je tudi sodeloval pri folklorni skupini žitajske „Trte“ in kapeške „Zarje“.

Poleg vižarjev se je izkazal tudi Jokej Logar v vlogi simpatičnega in informativnega

povezovalca. Da pa nista manjkala dobra kapljica in užiteni prigrizek, za to je poskrbela Pungratnikova družina.

In kdor ni bil na Sv. mestu preteklo nedeljo, lahko svojo zamudo nadoknadi že prihodnje leto – na 11. srečanju vižarjev. Lahko obljubimo, da vam ne bo žal.

-Kuj-

Sodeloval je tudi šef „Ikarusa“ Zdravko Haderlap

Oče srečanja vižarjev Hubert Krop na Sv. mestu.

Kapelški župnik Poldej Zunder pri pranganju okoli cerkve sv. Lenarta.

ŠENTLENARŠKO ŽEGNANJE

Žegnanje, ki lepše ne more biti

Slovesna maša s pranganjem, prijetno domače vzdušje in mnogo srečnih ljudi.

Na zelo samotnem in zato tem lepšem kraju leži Št. Lenart pri Remšeniku, ali kakor domačini tudi pravijo Št. Lenart pod Olševo – 15 km jugovzhodno od Železne Kaple. Tam je vsako drugo nedeljo v avgustu tradicionalno šentlenarško žegnanje, ki vedno privabi visoko število ljudi in to ne le iz okolice Železne Kaple, ampak tudi iz Žitare vasi, iz Dobrle vasi in celo iz bližnje Slovenije (v bližini je mejni prehod Sv. Duh).

Letošnje žegnanje se je pričelo ob 10. uri s sv. mašo, ki jo je slovesno daroval kapelški župnik Poldej Zunder in ki so jo glasbeno oblikovali domači cerkveni pevci pod vodstvom Joška Wrulicha. Sledilo je tradicionalno pranganje okoli cerkve (posvečena je sv. Lenartu), nato pa je obiskovalce čakal družabni del žegnanja. Ob streljanju možnarjev in ob prijetni glasbi štirih domačinov, ki so po 20 letih prvič zopet igrali v tej sestavi, je žegnanje prejelo pravo domače in preprosto vzdušje, da lepšega in prijetnejšega ne more biti. V izobilju je bilo poskrbljeno tudi za pijačo in hrano, predvsem hladno pivo in dišeči čevapčiči so šli kakor tople zemlje.

Vsekakor je žegnanje odlično uspelo, nenazadnje po zaslugi župnika Poldeja Zundra, članov igralске skupine in še mnogo drugih pomagačev, ki so lepemu kraju primerno pripravili nadvse prijetno domače žegnanje. **F. S.**

Čudoviti kraj Št. Lenart je kakor namenjen za preprosto žegnanje.

Prvič po približno 20 letih so v tem sestavu na šentlenarškem žegnanju zopet zaigrali domačini Rudi Lipuš, Josef Županc, Gidi Wölcher in Miha Ošina (na sliki z leve).

Dišeči čevapčiči so bili tako zaželeni, da je „mojster žara“ Franci Lipuš (desno) le težko takoj ustregel vsem lačnim trebuchom. Na sliki levo od Lipuša pomagača Gabi Novak in Karli Ošina, ki sta prav tako imela polne roke dela.

dr. Štefan Jelen
Železna Kapla
dopust

od 16. avgusta 1996
do 1. septembra 1996

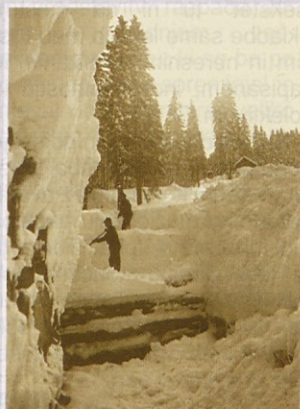
Zadnji, ki se je rodil na kmetiji v Št. Lenartu

Kmetija izpod cerkve v Št. Lenartu je danes popolnoma zapuščena, zadnji, ki se je na njej rodil, pa je bil Ludvik Tomaschitz (leta 1952). „Na

Ludvik Tomaschitz

kmetiji sem preživel sicer le rano mladost, kajti moji starši so jo leta 1957 zapustili. Bili so zadnji, ki so tukaj kmetovali. Čeprav sem bil še zelo mlad, se še dobro spominjam npr. žegnanja. Tako so takrat že v petek in v soboto pričeli s pripravami, ki so bile seveda popolnoma drugačne kakor danes. Morali so namreč s pešhojo spraviti ali s konji pripeljati jed in hrano v ta kraj, ki leži več ko 1200 m nad morskovo višino. Takrat je prišlo tudi mnogo drvarjev, ki so delali v bližnjih gozdovih,“ se spominja Tomaschitz. Od pripovedovanja svojega očeta ve tudi, da so do konca 50 let malo izpod kmetije žgali premog. Posebej težko je bilo življenje na kmetiji pozimi, saj v Št. Lenartu pade veliko snega. Dva do tri metre ga je bilo vsako leto – temu primerno naporno je bilo pospravljanje. Slika spodaj iz leta 1950 pa to jasno potrjuje.

VETRINJ

Nastop skladatelja-pozavnista Vinka Globokarja v Vetrinju

Vetrinjski glasbeni festival, letos že deseti po vrsti, se je že od vsega začetka zapisal (glasbenemu) sodelovanju s Slovenijo. Omenimo naj le „vogelne kamne“ festivala, kot so to Aci Bertonec in Miloš Mlejnik.

Novo stopnjo tega sodelovanja je gotovo sodelovanje Vinka Globokarja, skladatelja in pozavnista širšega evropskega slovesa. Vinko Globokar, ki se je leta 1934 rodil slovenskim staršem izseljencem v Franciji, se je tako rekoč že od zibelke naprej soočil z različnimi evropskimi kulturnimi izročili. Podobno „mobilen“ je bil potem tudi za časa študija in kasneje, ko je začel delovati kot glasbenik-inovator. Pravzaprav pa s študijem nikoli ni odnehal. Vedno znova preseneča z novimi, izvirnimi pa tudi čudnimi idejami, npr. da razgradi svojo pozavno in igra na posamezne dele. Tako ali drugače se izogiba vsakemu ustaljenemu vzorcu – in to pri igranju pozavne ali pa kot skladatelj-improvizator. Ali pa je morda včasih celo klovn?

In tako je postal znan in dokaj uspešen, a ne za vsako ceno. Mislim, da smem to po koncertu pred dvema tednoma v Vetrinju zapisati.

Koncert je bil zasnovan kot portret Vinka Globokarja s „skladbami“, nastalimi v zadnjih letih. Gotovo so tudi ideje v njegovih skladbah, ki se zdijo večkrat dolgovozne – toda v glavnem razširijo njegovi koncerti horicont že znanega.

Na sporedu so bile njegove skladbe „Letters“, „Freu(n)de“, „Skelet“, „Oblak semen“ in „Par une Forêt de Symbôles“. Večina teh skladb je pisana za kolektiv (običajni izraz „kvartet“ ali „sektet“ tu ni za mestu). Skladbe same lebdijo med resnim in neresnim, spontanim in zapisanim, individualnostjo in kolektivom.

Najbolj dopadljiva in po svoje pogumna je bila skladba „Skelet“, v kateri kot protiutež avantgardnemu muziciranju nastopa tudi folklorna skupina. Tokrat je to bila skrajno koncentrirana folklorna skupina Terlep-Omerzel, ki je kot pozdrav Koroški zapela med drugim tudi „našo“ „Se že svita bo den . . .“

F. A.

Srečanje v avgustu

Od petka, 2. avgusta, pa do nedelje, 1. septembra 1996, poteka v galeriji Šikoronja v Rožeku poletna razstava. Vsi so povabljeni na srečanje, na rendez-vous v avgustu. Z lastnico galerije gospo Marijo Šikoronjo se je pogovarjal Jože Wakounig.

Naš tednik: Lepo razstavo imate. Kdo vse se tu predstavlja?

Marija Šikoronja: Od koroških slovenskih slikarjev razstavljata **Gustav Januš** in **Valentin Oman**, od slikarjev iz Slovenije so tu **Janez Bernik**, **Ivo Prancič** in **Lojze Spacal**, od koroških pa **Caroline**, **Giselbert Hoke**, **Konrad Koller**, **Peter Krawagna**, **Hans Staudacher**, **Hugo Wulz** in **Roswitha Wulz**, od mlajših pa **Armin Guerino** in **Rainer Wulz**. **Ulf Komposch** razstavlja brušena ogledala. Razstava naj bi tudi informirala, kaj se v prostoru Alpe-Jadran v umetnosti dogaja. Je pa mišljen tak rendez-vous v avgustu kot srečanje med umetniki kakor tudi kot srečanje umetnikov z obiskovalci in obiskovalkami.

Kako se je to srečanje posrečilo, kak je uspeh?

Vsi, umetniki in obiskovalci to zelo resno jemljejo in tudi v res lepem številu prihajajo. Seveda je avgust zelo zanimiv tu na deželi, ker se lahko istočasno napravi izlet in se posedi pa tudi poklepeta na vrtu.

Na vrtu je mogoče videti razne skulpture.

Skulptura na kamnu in iz serpentina je delo **Armina Guerina**, krogle z ogledali je izdelala **Brigitte Kordina**; letos je že razstavljal pri nas v galeriji. Bela kocka je iz marmorja, črna iz serpentina; izklesal ju je **Rainer Wulz**, sin **Huga Wulza**.

Kako je bilo to leto, koliko razstav ste imeli?

Februarja je razstavljal **Giselbert Hoke**, marca **Franz Grabmayr**, moj nekdanji učitelj v Šentjakobu, zdaj mednarodno priznan slikar. V aprilu je imel **Hugo Wulz** čudovito razstavo, vsako vabilo je bilo originalna umetnina. V maju in juniju je bila pri nas **Brigitte Kordina**, junija in julija **Konrad Koller**; tu v galeriji je praznoval tudi 80-letnico; razstava je imela zelo dober obisk.

To srečanje v avgustu je le letos torej že šesta razstava tu v galeriji Šikoronja v Rožeku. Razstava bo odprta še do 1. septembra. Kaki so načrti do konca 1996?

21. septembra imam skupino mladih slovenskih slikarjev. Med njimi je tudi **Ivo Prancič**, (roj. 1954 v Ljubljani), ki je pravkar do-

PISMI BRALCEV

Še enkrat: slovenščina v občini Borovlje izumira!

Mag. Peter Waldhauser točno ve, da se je moje pismo bralca v NT/29 nanašalo na prisotnost slovenščine v javnih ustanovah. Zato je njegov odgovor zloben in gre popolnoma mimo teme, o kateri sem pisal. Da so slovenska prosvetna društva na Koroškem in seveda tudi v občini Borovlje aktivna in da beležijo vrsto uspehov, je znano. In prav je tako! Meni pa gre predvsem za to, da bi bila slovenščina enakopravna v javnih ustanovah, ki jih občani financiramo in vzdržujemo. To velja še posebej za občinsko upravo.

Tu pa smo seveda v občini Borovlje daleč pod nivojem nekaterih drugih občin. Če mag. Waldhauser trdi, da je slovenščina v javnih ustanovah bolj prisotna kakor kdaj koli poprej, mu nujno predlagam, da začne študirati zgodovino celotnega področja naše občine. Prosim ga, da meni in drugim svojim volilcem pove, kako obvešča občinska uprava v Borovljah svoje občane. Pove naj po resnici, da je vse, kar je javno, samo in samo nemško.

Nekatere druge občine pošiljajo na gospodinjstva dvojezična obvestila, razglase itd. V Borovljah je to nemogoče – nemogoče tudi za področje bivše občine Slovenji Plajberk, kjer bi morali stati dvojezični napisi. Dragi Peter, ali si že videl kakšen dvojezičen krajevni napis v Slovenjem Plajberku? Seveda ne. Niti Ti, niti bivši mestni svetnik, ki je prav tako doma v Slovenjem Plajberku, se nista resnično zavzela za prenehanje tega nesramnega početja s strani boroveljske občine.

Pred namestitvijo dvojezičnega napisa na naši ljudski šoli je bil pri meni na domu razgovor, katerega se je udeležilo več občinskih odbornikov iz Borovelj. Jasno sem povedal tedanjemu županu, če ne bo dvojezičnega napisa, ga bom sam napisal na šolo. Župan je na kraju samem obljubil, da bo za dvojezični napis poskrbel in je to zadevo tudi uredil. Tebi, Peter, očitam, da se hvališ z dosežki drugih. Tudi uspehi prosvetnega društva, posojilnice itd. niso uspehi občinske politike, pač pa, kakor v drugih občinah, rezultat aktivnosti naših ljudi. Za dvojezični vrtec v Borovljah sem se zavzel kot občinski odbornik že v svoji drugi

periodi. To je bilo leta 1979. To zahtevo je podpisalo tudi SPD Vrtača, gospod Verdel od SPD Borovlje pa je takrat izjavil, da bo zadevo sam uredil s takratnim županom Woschitzem. Tu se vidi, dragi Peter, kako slabo si informiran.

Dragi Peter, volili in izvolili smo te zato, da se zavzemaš, in če je potrebno, tudi boriš skupaj z nami za enakopravnost slovenščine v boroveljski občinski upravi. V tem oziru pa si popolnoma odpovedal. Saj je medtem znano, da si rajši velik županov „špeci“ (kar me ne bi motilo, če bi dosegel dvojezične napise in dvojezično uradovanje) kakor dosleden zastopnik svojih slovenskih volilcev. Tudi dvojezični vrtec bi v Borovljah že davno lahko funkcioniral, če bi se izvoljeni predstavnik skupaj s svojimi volilci resnično potrudil. Da je to možno, se vidi v nekaterih drugih občinah.

Moja trditev, da ti funkcija „županov špeci“ bolj odgovarja kakor funkcija odločnega in seveda pametnega zastopnika Slovencev v občinskem svetu, potrjuje Tvoje pismo bralcev v NT/31, v katerem „odločno“ zagovarjaš današnjega župana. Ta se že zna sam pohvaliti in braniti.

S svojim prispevkom nisem hotel nobenega žaliti, temveč samo opozoriti na nevzdržen položaj v

V začetku novembra bom sodelovala v celovškem glasbenem domu na sejmu za umetnost in starine (Kunst- und Antiquitätenmesse), konec novembra pa na mednarodnem sejmu za sodobno likovno umetnost Kunst 96 v muzeju za uporabno umetnost (Museum für angewandte Kunst) na Dunaju.

Da malo osveživa spomin, koliko let je galerija že odprta?

Lani smo obhajali desetletnico, delam torej že enajst let. Prijemam tudi branja, koncerte in k vsaki razstavi posredovanja umetnosti; to delo opravlja gospa Janja Zikulnig.

V ozadju je zelo veliko truda, naporov, vsaka razstava je vedno tudi denarno tveganje. Vse skupaj pač ni tako enostavno, kakor se morda vidi in zdi takrat, ko je že vse pripravljeno.

Brez družine vsega tega ne bi bila zmogla. Vesela sem, da mi pomagajo vsi, mož Zvonko pa hčeri Renata in Ana.

Najlepša hvala za pogovor. Veliko uspeha za prihodnost!

Gotovo imaš za letos še druge galeristične načrte.

poroveljski občinski upravi.

Dragi Peter! Če postajaš oseben, je to Tvoja stvar, kar le potrjuje, kako hitro se nekateri politiki odlepijo od baze. Predstavniki ZSO in uredniki Slovenskega Vestnika mislijo, da je njihov časopis res samo njihov, saj njihovih pisem bralcev ne objavlja. Če je moje pismo objavil Naš rednik, naj Tebe to ne moti; garantiram Ti, da v ozadju ni nobene zarote.

Če pa se imaš kaj za pogovoriti z NSKS, EL in NT, je bolje, da opraviš to kot dolgoletni odbornik direktno – ne pa, da v gostilnah v Slovenjem Plajberku smešiš funkcionarje EL in predsednika NSKS, ki so vsi bolj aktivni kakor Ti.

Feliks Wieser st., Slovenji Plajberk

Pojasnilo

V Našem tedniku z dne 9. 8. 1996 se sprašuje Janko Kulmesch „Zapira Avstrija meje tudi za dijake iz Slovenije?“ in omejuje kot šolo, ki bi lahko bila prizadeta zaradi, kakor pravi, „restriktivne avstrijske politike do držav, ki niso v EU (kot npr. Slovenija)“, tudi Slovensko gimnazijo.

Kot ravnatelj te ustanove bi zaradi tega, da ne nastane

kak nesporazum, pribil, da preprečuje Slovenski gimnaziji že manjšinski šolski zakon iz leta 1959 vpisovanje tujih, neavstrijskih državljanov. V zadnjih letih je Deželni šolski svet za Koroško to obvezujoče določilo s pisnim odlokom takole preciziral: V primeru, da imajo slovenski državljani svoje stalno bivališče in svoje zaposlitveno mesto v Avstriji, lahko vpišejo svojega otroka na Slovensko gimnazijo. Tu gre zlasti za otroke diplomatskega osebja, na Koroškem zaposlenih zdravnikov, gospodarstvenikov in drugih oseb. Kajpada sodijo v to skupino otroci tudi nekateri begunski otroci, ki so prišli na Koroško v toku vojnih dogajanj na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini.

Menim, da je to pojasnilo potrebno, sicer bi morda na osnovi tega članka v NT nastal docela neutemeljen preplah med tistimi redkimi tujimi državljani, ki že obiskujejo našo celovško Slovensko gimnazijo.

Povsem razumljivo pa je, da imajo vsi državljani iz držav Evropske unije neoviran in avstrijskim državljanom prilagojen dostop v Zvezno gimnazijo in realno gimnazijo za Slovence v Celovcu.

dv. sv. dr. R. Vospernik, ravnatelj

MAG. MOJCA JENKO

KULTURNO PISMO IZ SLOVENIJE

Privoščite si sprehod skozi čas!

„Pozdravljeni, prednamci!“ beremo na transparentih in plakatih, ki vabijo v Cankarjev dom. Do 25. avgusta je tam na ogled bogata kulturnozgodovinska razstava, katero najbolje ilustrirajo naslednji stavki iz razstavnega kataloga: „V kotlini, kjer je danes Ljubljana, so ljudje gotovo živeli že pred več kot 90.000 leti. Pet tisoč let pred našim štetjem so poseljevali pobočja barjanskih osamelcev. Dobrih tisoč let kasneje so si na rečnih in močvirnih tleh Ljubljanskega barja gradili domovanja na kolih... Najdbe iz tega časa kažejo, da bi nam prednamci postregli v keramičnih loncih hruskaste oblike...“ Razstava obiskovalce seznanja tudi z neznanimi prebivalci – nosilci kulture žarnih grobišč z grajskega hriba, nadalje s prebivalci antične in starokrščanske Emone, z dogodki tukajšnjega območja v času preseljevanja ljudstev ter s staroslovanskimi naseljenci.

Organizatorji razstave so poskrbeli tudi za bogato ponudbo spremljajočih prireditev; izšel je CD-ROM s predstavitev antične Emone; v nekaterih ljubljanskih gostiščih (Figovc, Grm, Maxim) lahko okusite hrano, kakršno so uživali Emonci; izšla je knjiga z Apicijevimi recepti, iz katere je razbrati, da so zelo radi imeli meso, zelenjavo in sadje, za njihovo kuhinjo pa je značilen sladko-kisli okus, ki so ga znali pripraviti z nenavadnimi kombinacijami zelišč in dišavn; daleč najbolj pa je bil cenjen poper. Mestni muzej pa ni pozabil tudi na otroke; pripravili so t. i. ustvarjalne delavnice, ki vabijo v časovni stroj tisočletij; vsak dan se otroci vseh starosti zabavajo z igrami, kakršne so poznali njihovi vrstniki v daljni preteklosti.

V prenovljenem Cekinovem gradu (poleg hale Tivoli) pa je Muzej novejših zgodovine odprl vrata osmih razstavnih prostorov, kjer si lahko ogledamo stalno muzejsko postavitev, ki nas seznanja z dogodki med leti 1914 in 1991. Ekspozitni in rekonstrukcije življenjskih okolij na sodoben način predstavljajo zgodovino Slovencev v iztekačem se stoletju; drzna upora-

ba svetlobe in zvoka podkrepļujeta video in filmske projekcije ter multivizije – vse z namenom čim bolj učinkovito predstaviti ključne politične, gospodarske in kulturne dogodke.

„Slovinci v 20. stoletju“ je naslov razstave, ki pričanja svojo pripoved v kavarni na železniški postaji ob portretu Franca Jožefa. V razstavnem prostoru, namenjenem 1. svetovni vojni, je rekonstruirana kaverna, katero doživimo ob zvočni sceni nočnega spopada. Nadaljnja prostora nas seznanjata z življenjem in delom naših prednikov med svetovnima vojnoma, kar dopolnjujeta video projekcija (uporabljenih več kot 950 dokumentarnih fotografij) ter multivizijski prikaz (z več kot 1500 izvirnimi posnetki). Naslednji prostor nosi naslov „Dežela delavcev in kmetov“ in predstavlja čas od konca 2. svetovne vojne do uvedbe samoupravljanja. Karakteristična barva tega časa – rdeča – je v tem prostoru vodilna, v zrcalo pa se zazirajo doprsja socialističnih veljakov – od Tita do Mačka. Dva naslednja prostora prikazujeta gospodarski razvoj Slovenije v okviru socialistične Jugoslavije. Kot zanimivost je dodan liter mleka in njegova cena: od 1956 do 1986 se je podražilo kar za 420 enot! Precejšnjo pozornost obiskovalcev pa zbujata tudi „kompostnik“, v katerega so naloženi različni slovenski industrijski izdelki te dobe. V notranjosti te „instalacije“ je mogoče zaznati približno 90 različnih zvokov tovarn, mest, podeželja. Nadaljnji razstavni prostor je namenjen predstavitvi razpada Jugoslavije: v zadnjem, večnamenskem prostoru, ki se bo po zagotovilih kustosov spreminjal in dopolnjeval, pa dominira veliko drevo na steni in stropu, kjer je na fotografijah več kot sto najznamenitejših Slovencev in Slovencev.

Ob ogledu stalne postavite Muzeja novejših zgodovine, ki predstavlja Slovence v 20. stoletju, se obiskovalec tako sprehodi od portreta Franca Jožefa do rdeče srajce Igorja Bavčarja, tedaj predsednika Odbora za varstvo človekovih pravic.

Maja 1994 je SAK premagal Austrio s 5:0. M. Sadjak je bil takrat skupaj s Savičem najboljši na igrišču.

SAK slej ko prej številka 1 v Celovcu: 2:1 na derbiju proti Austrii

Psovanje je bilo jasen izraz nevoščljivosti in slabosti

Celovski derbi med Austrio in SAK je na igrišču potekal več ali manj športno. Bistveno manj športno pa je bilo vedenje nekaterih navijačev Austrie.

Navijači SAK so se na derbiju žal obnašali zelo mirno, le proti koncu tekme je nekje iz ozadja bilo slišati „En, dva, SAK, le naprej...“ Škoda, saj so bili nekoč navijači SAK dvanajsti mož v ekipi. Podobno so se zadržali navijači Austrie, kajti tudi oni niso znali ustvariti pravega derbiskega razpoloženja. Žal pa so okoli nekateri posamezni pristalci Austrie kar krepko preokoli dopustno športno mero. Kaj se je zgodilo? Po tekmi pri odhodu iz stadiona so nekateri člani fan-kluba Austrie „Barrakudas“ nadvse nesramno in hinavsko psovali SAK, tako da je nastal škandali, kakršen je bil ob začetkih tekmovanij SAK. „Bilo je, kakor v 70-tih letih,“ je dejal neki navijač SAK, ki že desetletja obiskuje tekme SAK. To se je zgodilo po tekmi, toda že med tekmo je bilo vedno zopet slišati mnogo psovjalnih besed. „Jugoschweine, Scheißtschuschen, krepieren Boll’s, ...“ so le nekateri izrazi, ki so bili glasno izraženi med tekmo. Nenazadnje so v obliki dveh transparentov še nesramno napadali igralca Ziehausa, ki je preteklo sezono igral za Austrio, sedaj pa za SAK. Ziehaus: „To me le

Transparent, ki žali igralca SAK Mihija Ziehausa.

še dodatno motiviral!“ Vsekakor so takšna dogajanja izraz slabosti, nevoščljivosti in sovraštva nekaterih posameznikov. Kar zadeva fan-klub Barrakudas, pa bo moralo vodstvo Austrie kaj kmalu ukrepati z dejanji, saj je bilo njih ravnanje na tekmi in po njej tako nesramno, da so se zanj sramovali celo nekateri zelo zvesti navijači Austrie.

Bierhoff zadel 3-krat. Dan po derbiju je SAK tekmoval v Italiji v Tolminu na turnirju „tri-angolare“. Na tem turnirju, kjer je vsaka tekma trajala le 45 minut, so poleg SAK sodelovali še Tabor Sežana iz Slovenije in AC

Udinese. Prvo tekmo je SAK podlegel Sežani s 3:2 nato pa italijanskemu prvoligašu AC Udinese kar s 7:0. Trikrat je bil uspešen Oliver Bierhoff, ki je bil v napadu poseben razred zase. Trener SAK Kirisits: „Če ne bi bili izčrpani od derbija in praznovanja zatem, bi gotovo ne podlegli tako visoko. Vsekakor so naši na tej tekmi videli, kaj pomeni igrati hiter nogomet...“

Wastian proti Lindenbergerju, ali SAK proti Welsu. V nedeljo pride na celovski stadion favorit regionalne lige Wels, ki že po prvem krogu vodi na tabeli. V голу bo znani Klaus Lindenberger, ki je mnoga leta branil za avstrijsko reprezentanco. Pri SAK bo kakor v derbiju branil Wastian, kajti Preschern je še vedno poškodovan. Poleg njega bosta manjkala še M. Sadjak in Wuntschek. Trenerju zopet na voljo pa bo S. Sadjak.

SAK - Wels
v nedeljo, 18. avgusta, na celovškem stadionu (ob 19. uri)

AUSTRIA - SAK

Lippusch in M. Sadjak zagotovila SAK zmago na derbiju

2500 gledalcev na celovškem stadionu je videlo zrelo in izkušeno igro SAK, predvsem v 1. polčasu. Že v 15. minuti je Lippusch hladnokrvno izkoristil premisslino podajo Omeroviča ter povedel z 0:1. Komaj 2 minuti navrh so bili po nesporazumu v obrambi SAK uspešni domačini. Toda ni trajalo dolgo in SAK je ponovno prešel v vodstvo, kajti M. Sadjak je uspešno zaključil prodor (zopet po odlični podaji Omeroviča). Po odmoru pa je SAK le še pazil, da ni prejel gola.

Austria - SAK 1:2 (1:2)

SAK: Wastian 5, P. Hrštic 4, Kriwitz 3 (41. Zankl 4), A. Sadjak 5, M. Sadjak 4, Šmid 5, Škerjanec 4, Grujič 4 (69. Eberhard 0), Ziehaus 5, H. Lippusch 5 (55. G. Hober 3), Omerovič 5;

Celovski stadion: 2500 gled.; **sodnik:** Smole (dober, stranska sodnika zelo slaba); **strelci:** Lippusch (15.), M. Sadjak (27.) oz. Rumpold (17.); **rdeči karton:** Pajantschitsch (36.) oz. M. Sadjak (84.)

Ključ ocen: 0 brez ocene, ker prekratko na igrišču, 1 je popolnoma razočaral, 2 slab, 3 povprečen, 4 dober, 5 zelo dober, 6 izreden nastop ter zrel za višje naloge.

REGIONALNA LIGA

1. Wels	1	1	0	0	2:0	3
Leibnitz	1	1	0	0	2:0	3
Esternberg	1	1	0	0	2:0	3
4. SAK	1	1	0	0	2:1	3
Rohrbach	1	1	0	0	2:1	3
Voitsberg	1	1	0	0	2:1	3
7. Pliberk	1	1	0	0	1:0	3
8. Gratkorn	1	0	0	1	1:2	0
Pöllau	1	0	0	1	1:2	0
Austria	1	0	0	1	1:2	0
11. VSV	1	0	0	1	0:1	0
12. Trg/Feldk.	1	0	0	1	0:2	0
WAC	1	0	0	1	0:2	0
St. Florian	1	0	0	1	0:2	0

VSV - PLIBERK

0:1 – Pliberk senzacionalen

Po začetnih težavah se je ekipa trenerja Polanza vedno bolj ujela in si kaj kmalu priigrala terensko premoč. Rezultat samozavestne igre Pliberčanov je bil, da so domačini postajali iz minute v minuto negotovejši, Pliberčani pa močnejši. Priigrali so si tudi nekaj lepih priložnosti, toda Skof in Lisič sta zapravila iz ugodnega položaja. Proti koncu 2. polčasa, ko so se gledalci prijaznili že z neodločenim rezultatom, pa je bil uspešen Globačan v vrstah Pliberčanov – Erich Pleschgatternig. Ta je po izvedenem kotu skočil najvišje ter z glavo poslal žogo v mrežo. S tem so Pliberčani slavili nadvse nepričakovano, toda zaslužno zmago na tujem proti VSV. Po tekmi je Pliberčanom čestital celo trener VSV R. Tellian.

V soboto (ob 17. uri) pa imajo Pliberčani premiero v reg. ligi na domačem igrišču. Nasprotnik Rohrbach je sicer dober, toda Pliberk je na domačem igrišču še boljši. Trener Polanz: „Nasprotnik bo neprijeten, ker ga skorajda sploh ne poznamo, kljub temu so naša pričakovanja visoka!“

VSV - Pliberk 0:1 (0:0)

PLIBERK: Matschek 4, Posteinig 4, Pleschgatternig 5, F. Wriessnig 4, Urnik 4, D. Wriessnig 3 (85. Šlanitsch 0), Besič 4, Polanz 4, Skof 4, Lisič 3, Miklau 4;

Beljak: 600 gled.; **sodnik:** Wieser (zelo dober); **strelci:** Pleschgatternig (84.)

Prvič na libuškem žegnanju THE CAPS iz Šmihela.

MoPZ „Kralj Matjaž“

11. Libuško žegnanje

Sobota, 24. avgust in nedelja, 25. avgust

Sobota, 24. avgusta, ob 20.30:

Ples s skupino **THE CAPS** iz Šmihela

Nedelja, 25. avgusta:

9.00 Sv. maša in pranganje

11.00 Opoldanska zabava
Igra: **TRIO LIPUSCH**

14.30 Kulturni program

NASTOPAJO:

- Marko Kargl
- Vokalna skupina VOX
- Trio Paulitsch
- Družina Krop
- Plesnoakrobatska skupina „Flip“ iz Pirana
- Družina Galič
- Kvartet „Zven“ in Cita Galič
- Mladinski ansambel „Dori“
- Harmonikarski orkester „Smrklje“
- Ernst Koletnik
- Klaus Tschaitshman in Arthur Putzer
- Ansambel „GAŠPARJI“
- Folklorna skupina in tamburaši „Zeleni Jurij“ iz Bele krajine

17.00-??? Ples (**TRIO LIPUSCH**)

Avsenikovi nasledniki Gašperji bodo sooblikovali kulturni program.

Priprave na deželno razstavo v Borovljah napredujejo

V torek, 13. 8., sta namestnik deželnega glavarja, dr. M. Ausserwinkler in boroveljski župan dr. H. Krainer povabila na slovesno predstavitev uradnega znaka za deželno razstavo „Vse je lov“ (26. 4. – 26. 10. 1997). Natečaja za grafično oblikovanje razstavne promocije se je udeležilo 19 agencij. Dvanajst najboljših je bilo razstavljenih v prostorih mestne hiše. Zmagala je graška agencija Watti & Watti. Logo kaže rdečega, v stilu znanega „koroškega možička“ stiliziranega lovca na zelenem ozadju, ki skače s sulico v rokah čez razstavni naziv „Vse je lov – zgodovina kulture“.

Obenem je prof. Pucker, vodja razstave, poročal o napredovanju pripravljanih del. Razstava bo res zelo obsežna in bo vsebovala vse o lovu, tudi o prenesenem pomenu – lov na denar, lov za oblast, za zabavo...; v središču bo človek – lovec. V razstavne prireditve bodo vključene tudi kulturne ustanove širšega področja, na primer humperški grad, Cingelc na Trati, K & K-center v Št. Janžu (del razstave „divji lovec“), muzej v Svečah. Na ta način lahko sodelujejo tudi slovenske organizacije.

Dipl. ing. Rauchenberger je ob tej priliki seznanil številne obiskovalce s projektom „Carnica – Rož“, skupno iniciativo osmih rožanskih občin: Borovlje, Šmarjeta/R., Sele, Žihpolje, Kotmarava vas, Bilčovs, Bistrica/R. in Št. Jakob. V načrtu so skupna prizadevanja na področju čebelarstva, turizma, prodaje kmečkih izdelkov, ovčereje. Prof. H. Laussegger-Maurer na primer pripravlja film o ovci, ki jo spet gojijo v Slovenjem Plajberku (strokovno „jezerska ovca“, Nemci so ji rekli „windisches Schaf“).

Priprave na deželno razstavo torej napredujejo na različnih ravneh in vse kaže, da bo ta dogodek res močna gospodarska pobuda za sicer ogroženi Rož.

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik Nanti Olip in osrednji tajnik Franc Wedenig, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. **Uredništvo:** mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelček), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. **Tisk:** Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Dassler-Gasse 4, telefon 0463/292664. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. **Naroča se na naslov:** Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/IV, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. **Telefaks:** 0463 / 51 25 28 - 22. **Letna naročnina:** Avstrija 440,-; Slovenija 3000,- **SIT:** ostalo inozemstvo 750,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 100,- SIT.

OGLASI

Prodajam

med Piranom in Portorožem
500 metrov od morja
120 m² stanovanja ali
200 m² veliko hišo in
1400 m² veliko parcelo
Tel. 00386/66/73 485
ali 71 193 (Milan Hrkaločič)

V Poreču

oddajamo
počitniško hišico
v bližini morja.
Informacije:
telefon 0038661/813082
zvečer po 20. uri

Oddajamo

v najem gostilno
„Podgrad“
v Št. Jakobu v Rožu.

Interesenti naj se javijo
v Posojilnici-Bank
Št. Jakob,
tel. 0 49 53 / 314

nemščina/ slovenščina

Iščemo dvojezično tajnico/prevajalko

z odličnim znanjem
obeh jezikov za odgo-
vorno delo v Ljubljani,
za jesen 1996. Potreb-
no je poznavanje dela
z osebnim računalni-
kom.

Informacije na številko
00386 61 213 - 436
(ponedeljek – petek,
8.00–16.00).

Avstrijsko veleposlaništvo
Ljubljana

Tradicionalni pohod na Setiče

Vsi, ki so srečno prispeli na vrh Setič, so se pred novim križem postavili pred kamero.

Kakor že vsako leto je tudi letos športno društvo DSG Sele organiziralo pohod na Setiče. V prejšnjih letih je bila na sporedu zmeraj tudi sv. maša, ki pa je letos odpadla. Več kot 40 ljubiteljev planinarjenja se je v zgodnjih nedeljskih urah odpravilo na vrh Setič, katerega je letos krasil

nov križ. Kako dobro se je po skrajda dveurni težki hoji odpočiti na vrhu, vedo le tisti, ki so se prej trudili, da bi prišli na vrh. Po užitku dobre malice so se vsi hitro vrnili nazaj v dolino, kajti za popoldanske ure so bile napovedane hude nevihte. Posebno razveseljivo je letos bilo

dejstvo, da se je pohoda v lepem številu udeležila tudi mladina. Prav tako so se izkazali odborniki DSG Sele z novim predsednikom Francijem Kelihom na čelu.

Vsem, ki se niso udeležili pohoda, je lahko zares žal.

I. R.

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Kornelija Vospernik že nekaj časa uspešno sodeluje pri nemških oddajah avstrijske radiotelevizije. Prej je delala za slovenski oddelek koroškega radia. A je tam morala iti, ker ni ustrezala profilu, kakršnega zahteva gospod generalni intendant Bogomir Bogataj.

Pa berem časopise in poslušam slovenske oddaje, a me vedno bodejo neke ambasade in še bolj čudni vodiči. Končno ima samostojna Slovenija po svetu svoja veleposlaništva in veleposlanike, zanimivosti in lepote nam pa lahko razlagajo in razkazujejo lastni vodniki, ni treba hoditi k južnim sosedom po vodiče. Ne razumem, zakaj bi vedno moralo biti tuje boljše od domačega.

Katero napako ljudem najlaže odpustiš?

Če me pozabijo doma, kadar gredo fejest lumpat.

V kakšni družbi se najbolje počutiš?

Med „kačoni“.

Kdo pa so kačoni?

To je težko razložiti. Vsekakor prihaja ime kačoni od kače, ki je ženskega spola. Torej je kača žena in žena je žleht..., mi pa smo možje od njih.

Kaj so zate politiki?

Osebe, ki jim nič ne verjamem.

Kaj so zate lovci?

To pa so osebe, ki štitiijo naravo in so vedno dobre volje.

Kakšno vprašanje bi ti bilo sitno?

Če bi me vprašal, zakaj sem tako redko doma?

In kako bi odgovoril?

No ja, ker sem pač veliko naprej.

Kateri tipični lastnosti bi pripisal lovcu?

Živahen in redek.

Kaj meniš z besedo redek?

Čisto enostavno: ker je lovec redko doma.

Drži, da lovci resnice ne jemljejo preveč resno?

Lovec se že po naravi rad laže, a tega se je že učil pri lovskem izpitu.

Kaj bi storil, če bi zasačil divjega lovca z gamsom na rami, na katerega si že dalj časa nestrpno čakal s puško?

Gamsa bi mu odvezel, za kazen pa bi moral celo noč vzdrževati našo lovsko družbo, kar pa gotovo ne bi bilo poceni.

Pravijo, da naj si človek le apetit dobi izven hiše, je pa naj doma. Bi temu pritr-dil?

Da, toda tega apetita sem že sit.

Tvoja največja zmot-a?

NENAVADNI POGOVOR

Ime: Pepi Oraže
Doma: v Lepeni
Starost: 33
Poklic: kmet

Da preveč ubogam druge, tudi doma...

Katere lastnosti bi se rad znebil?

Da v družbi ne bi vedno zdržal do zadnjega.

Razlika med tvojo puško in tvojo ženo?

Puška je dragocenejša, ženo pa imam rajši.

Katera zgodovinska osebnost ti je po značaju najbolj podobna?

Bajdlnov Andi. Tudi on je kačoni.

Napaka, ki bi je danes ne ponovil?

Da se ne bi koncentriral na deset stvari, pač pa na eno in to bolj zbrano.

Zakaj se lovci bolje počutijo z „gamsbartom“ na klobuku?

„Gamsbart“ na klobuku je lovcu pomemben kot krmilna naprava za ravnotežje, še posebej ko je pijan. Z njim se namreč laže ujame.

S čim bi te lahko podkupil?

S takim jelenom, da zanj ne bi bilo potrebno plačati kazni.

Povej smešnico v kratkem stavku!

Trije lovci gredo mimo gostilne.

Katero od desetih zapovedi največkrat kršiš?

Peto.

Vidim mavec na tvoji nogi. Kaj se je zgodilo?

Zvil sem si nogo, ko je bila pamet že doma, telo pa še v gozdu.

Kaj storiš, če se n odru nenadoma ne spomniš več besedila?

Delam tako, kakor nič ne bi bilo, ter začnem improvizirati.

In sitno ti ni?

To zatajiti bi bilo zaman, kajti izda me žareči obraz.

F. S.